

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі повної загальної середньої освіти

галузей знань: 06 «Журналістика», 08 «Право», 26 «Цивільна безпека»,
29 «Міжнародні відносини» (зі спеціальності 293. Міжнародне право)

Ірпінь 2018

ЗМІСТ

1.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2.	ПИТАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	5
3.	ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	7
4.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	8
5.	ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з історії України розроблено відповідно до чинної програми з історії України для 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 13.01.2017 № 52 зі змінами відповідно до наказу МОН України від 10.02.2017 № 201), програми з історії України для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 14.07.2016 року № 826) та з урахуванням програми зовнішнього незалежного оцінювання якості знань учнів з історії України у 2018 р. (затвердженої наказом МОН України у редакції від 03.02.2016 № 77).

Програма складається з «Пояснювальної записки», «Питань для проведення співбесіди», «Критеріїв оцінювання», «Зразку завдання для співбесіди» та «Рекомендованої літератури».

Мета співбесіди з історії України: оцінити ступінь підготовленості вступників з історії України з метою конкурсного відбору на навчання до Університету державної фіскальної служби України.

Завдання співбесіди з історії України полягає у тому, щоб оцінити знання та вміння вступників:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам'ятки культури;
- локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;
- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;
- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;
- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;
- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;
- працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі повної загальної середньої освіти

1. Первіснообщинний лад на території України. Трипільська культура та її історичне значення.
2. Кімерійці, скіфи, сармати та інші племена на території України. Грецька колонізація Північного Причорномор'я.
3. Формування державності у східних слов'ян у I тис. н.е. Роль князів Олега, Ігоря, Ольги і Святослава у становленні Київської держави.
4. Реформи Володимира Великого і Ярослава Мудрого.
5. Відновлення могутності Київської держави за Володимира Мономаха. Політична роздробленість Київської Русі та її наслідки.
6. Культура Київської Русі. Історичне значення хрещення Русі.
7. Галицько-Волинське князівство за часів Романа Мстиславовича і Данила Романовича.
8. Монгольська навала та її наслідки для українських земель.
9. Звільнення українських земель з-під влади Золотої Орди і входження їх до складу Великого Князівства Литовського.
10. Входження українських земель до складу Польщі. Люблінська унія та її наслідки для українських земель.
11. Виникнення українського козацтва. Запорізька Січ та її устрій.
12. Причини та початок Національно-визвольної війни українського народу в середині XVII ст.
13. Державне будівництво в ході Національно-визвольної війни середини XVII ст. Українсько-московський договір 1654 р. та його суть.
14. Гетьман І. Виговський і його спроба унезалежнення України від Москви.
15. Доба Руїни та боротьба гетьмана П. Дорошенка за об'єднання українських земель.
16. Гетьман І. Мазепа в українському національно-визвольному русі.
17. Конституція П. Орлика – перша Конституція України.
18. Ліквідація російським самодержавством гетьманства та решток автономного устрою Гетьманщини. Приєднання Криму і Північного Причорномор'я до Росії.
19. Гайдамацький і опришківський рухи в Україні в першій половині XVIII ст. Коліївщина. Поділи Речі Посполитої.
20. Входження західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II.
21. Кирило-Мефодіївське товариство і його роль в українському національному відродженні.
22. Революційні події 1848-1849 рр. і західноукраїнські землі.
23. Російські реформи 60-70 років XIX ст. та соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України.
24. Політизація українського національного руху наприкінці XIX ст.

Утворення перший політичних партій.

25. Перша світова війна і політичні сили України. Формування та бойовий шлях Легіону січових стрільців в роки Першої світової війни.

26. Універсали Центральної Ради та їх історичне значення.

27. Гетьманський переворот. Внутрішня і зовнішня політика Української держави за П. Скоропадського.

28. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки, її внутрішня і зовнішня політика.

29. Директорія, її внутрішня політика і зовнішньополітичні орієнтири та причини поразки.

30. Політичний курс більшовиків в Україні у 1919-1920 рр. «Воєнний комунізм».

31. Україна в період нової економічної політики: особливості соціально-економічного, суспільно-політичного та культурного розвитку.

32. Сталінська модернізація України: соціально-економічні та суспільно-політичні наслідки.

33. Суспільно-політичне та культурне життя в Україні в 1930-х роках. Встановлення тоталітарного режиму в СРСР.

34. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період.

35. Радянсько-німецький договір про ненапад і процес включення західноукраїнських земель до УРСР та їх радянізація.

36. Напад нацистської Німеччини на СРСР й оборонні бої на території України у 1941-1942 роках.

37. Окупаційний режим в Україні у 1941-1944 роках. Течії антифашистського руху опору в Україні в роки Другої світової війни та його внесок у перемогу над нацистами.

38. Відбудова народного господарства України у 1945 – на початку 1950-х років.

39. Процес десталінізації в Україні, його позитивні сторони, непослідовність та обмеженість.

40. Економічні реформи середини 1960-х років та наростання кризових явищ в економіці України. Опозиційний рух в Україні у другій половині 1960-х – першій половині 1980-х років.

41. Україна в період «перебудови» М. Горбачова (друга половина 1980-х років).

42. Ухвалення «Декларації про державний суверенітет України». Проголошення незалежності України у 1991 р. та початок державотворення.

43. Соціально-економічні реформи в Україні та етапи її інтеграції у світове співтовариство наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

44. «Помаранчева революція» 2004 р. Суспільно-політичне, культурне та економічне життя в Україні у 2005 – 2009 рр.

45. «Революція Гідності». Російська інтервенція й окупація Криму.

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

ПИТАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти

З дисципліни історія України

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Державне будівництво в ході Національно-визвольної війни середини XVII ст. Українсько-московський договір 1654 р. та його суть.
2. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки, її внутрішня і зовнішня політика.
3. Соціально-економічні реформи в Україні та етапи її інтеграції у світове співтовариство наприкінці XX – на початку XXI ст.

Голова предметної екзаменаційної комісії _____

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ (при проведенні співбесіди в усній формі)

Співбесіда з історії України проводиться в усній формі при вступі абітурієнтів на навчання до Університету державної фіскальної служби України за ступенем бакалавра на основі повної загальної середньої освіти.

Співбесіду проводить предметна екзаменаційна комісія з історії України з особами, яким Правилами прийому до Університету ДФС України в 2018 році надано право її складати.

Метою проведення співбесіди є перевірка розуміння вступниками закономірностей історичного розвитку України, їх здатності проаналізувати й обґрунтувати об'єктивну обумовленість явищ і процесів, їхній причинний зв'язок (детермінованість), дати їм оцінку. Відповідь повинна ґрунтуватися на принципах історизму, де явища повинні розглядатися в конкретних умовах часу і місця, та об'єктивністю, де історичний процес є об'єктивною закономірністю, що визначає процес суспільно-політичного розвитку.

При оцінюванні навчальних досягнень вступників з історії України враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень оволодіння практичними вміннями та навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня щодо історичної події, явища, діяча.

Матеріал повинен відповідати хронологічній послідовності.

Хід співбесіди відображається у листку співбесіди, куди вносяться поставлені питання і де відображається повнота та правильність відповідей.

Після закінчення співбесіди лист співбесіди підписується вступником і головою комісії з проведення співбесіди.

Варіант завдання для співбесіди, яке отримує вступник, містить три теоретичних питання. Відповідь кожне теоретичне питання оцінюється в **12 балів** (див. Таблицю критеріїв оцінювання відповідей вступника) при умові, якщо вони є повними, змістовними та вичерпними, демонструють не лише знання вступником теоретичного матеріалу, але й вміння творчо застосовувати ці знання. Відповіді, що розкривають історичне явище або подію, але не містять повного обґрунтування та характеристики, допущені помилки при визначенні хронології, оцінюються частково.

Таблиця критеріїв оцінювання відповідей вступників

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1	Відсутнє знання основного програмного матеріалу; абітурієнт може відтворити кілька історичних термінів, явищ; обирає вірний варіант

	відповіді (на рівні «так-ні»)
2	Частково визначає хронологічну послідовність подій; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними. Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу
3	Немає розуміння ходу історичного розвитку України в цілому і окремих його етапів; відсутнє розуміння історичних закономірностей та взаємозв'язків; абітурієнт не володіє необхідними для виконання завдання уміннями; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами
4	Абітурієнт демонструє знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкрито неповно; відповідь свідчить про володіння лише окремими знаннями та вміннями; вступник слабо орієнтується у ключових поняттях та термінах, має фрагментарні навички роботи з історичними джерелами
5	Самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі в абітурієнта; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання; демонструє знання основних дат й в цілому орієнтується у хронології
6	Абітурієнт демонструє загальні знання програмного матеріалу з історії України, але допускає суттєві помилки при відтворенні фактичного матеріалу, роботі з історичними картами
7	Абітурієнт вірно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, здатен давати оцінку діяльності історичних постатей
8	Абітурієнт має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал у стандартних та змінених нестандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; демонструє навички роботи з історичними документами та картами
9	Абітурієнт виконує нескладні творчі завдання, володіє методами аналізу історичних подій, явищ, процесів, при відповіді використовує історичні документи, але припускається незначних помилок
10	Абітурієнт має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, процесів; демонструє вміння критично оцінювати діяльність історичних діячів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; вирішує творчі завдання; вільно володіє визначеними програмою знаннями та вміннями
11	Абітурієнт вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях, відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; може самостійно вивчати новий матеріал
12	Абітурієнт володіє системними знаннями, вміє їх самостійно набувати; вільно висловлює власні судження, переконливо їх аргументуючи

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно відповівши на всі питання білету з історії України, – **36** балів, що переводиться у 200-бальну систему.

**Таблиця відповідності оцінювання результатів проведення співбесіди,
обрахованих за 36-бальною шкалою, значенням 200-більшої шкали**

	56,25	10	112,5	19	168,75	28	187,5
	62,5	11	118,75	20	175	29	189,06
	68,75	12	125	21	176,56	30	190,63
	75	13	131,25	22	178,12	31	192,19
	81,25	14	137,5	23	179,68	32	193,75
	87,5	15	143,75	24	181,25	33	195,31
	93,75	16	150	25	182,81	34	196,88
	100	17	156,25	26	184,37	35	198,44
	106,25	18	162,5	27	185,93	36	200

Результати співбесіди з історії України для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власов В.С. Історія України [Текст]: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / В.С. Власов. – Київ : Літера ЛТД, 2017. – 304 с.
2. Власов В.С. Історія України. 8 клас [Текст]: підручник для загальноосвіт. навч. закл. / В.С. Власов. – К. : Генеза, 2016. – 256 с.: іл., карти.
3. Гісем О.В. Історія України [Текст]: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Гісем. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 272 с. : іл.
4. Історія України [Текст]: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академ. рівень / С.В. Кульчицький, Ю.Г. Лебедева. – 2-ге вид. – К. : Генеза, 2012. – 301, [2] с.: кольор. іл., фотогр. – Бібліогр.: с. 290.
5. Історія України [Текст]: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень стандарту, академ. рівень / С.В. Кульчицький, Ю.Г. Лебедева. – К. : Генеза, 2011. – 302 с. : іл.
6. Історія України [Текст]: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, акад. рівень) / О.К. Струкевич, І.М. Романюк, С.І. Дровозюк. – К.: Грамота, 2011. – 319 с. : іл.
7. Історія України [Текст]: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – 2-ге вид. – К. : Генеза, 2011. – 240 с. : кольор. іл.
8. Історія України. 10 клас [Текст]: підруч. для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академ. рівень / С.В. Кульчицький, Ю.Г. Лебедева. – К. : Генеза, 2010. – 304 с. : кольор. іл. – Бібліогр.: с. 290.
9. Кульчицький С.В., Власов В.С., Мицик Ю.А. Історія України. Довідник абітурієнтів, школярів (ЗНО 2018) / С.В. Кульчицький, В.С. Власов, Ю.А. Мицик. – К.: Літера, 2017. – 528 с.: іл.
10. Свідерський Ю.Ю. Історія України [Текст]: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ю.Ю. Свідерський, Н.Ю. Романишин, Т.В. Ладиченко. – К.: Грамота, 2015. – 256 с. : іл.
11. Смолій В.А. Історія України [Текст]: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.А. Смолій, В.С. Степанков. – 3-ге вид. – К.: Генеза, 2015. – 238 с. : іл.
12. Струкевич О.К. Історія України [Текст]: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О.К. Струкевич. – К.: Грамота, 2017. – 240 с.: іл.
13. Турченко Ф.Г. Історія України: 11 кл. [Текст]: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. : профільн. Рівень / Ф.Г. Турченко. – К.: Генеза, 2011. – 400 с. : іл., карта.
14. Швидько Г.К. Історія України [Текст]: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г.К. Швидько, П.О. Чернобай. – К.: Генеза, 2016. – 352 с.: іл., карти

Голова предметної екзаменаційної комісії _____